

Мініатюрні ескізи

Образотворча колекція нашого Музею постійно збагачується новими мистецькими творами як українських, так і неукраїнських мистців. Не так давно ми одержали три мініатюрні ескізи, твори відомого мистця Івана Кучмака (1899-1977, які були виконані 1950 року. Ці ескізи були частиною приватної колекції Урсули і Остапа Балабанів, і згідно з їхнього заповіту були призначені нашому Музею.

Урсула і Остап Балабан - відомі любителі і шанувальники українського мистецтва. Протягом свого

ікон, твори Бутовича, Грищенка та інших мистців, а також ці три ескізи Кучмака, виконані акварельною технікою.

Мистецьку творчість Кучмака оцінюють як "мистець реаліст з нахилом до класичного мистецтва". Перша світова війна перервала його мистецькі студії. Він вступив у лави Січових Стрільців, став учасником визвольних змагань. Упродовж своєї військової служби, а згодом у таборах полонених, він постійно робив мініатюрні зарисовки всього, що бачив і що пере-

жив 1925 року, а вже 1926 року емігрує до Америки. В Америці працював у комерційних мистецьких фірмах, був театральним та кінодекоратором, а також працював у ділянці іконографії, розмальовуючи кілька українських церков.

Три мініатюрні ескізи, про які ведеться мова, зображають не воєнні події, а народний побут, присвячений жнивварським традиціям українських хліборобів. З якою ціллю мистець виконав ці ескізи, можемо тільки робити припущення, що у планах було створення

Кожний член мав визначений обов'язок і всі строго дотримувались приписаних звичаїв.

Іван Кучмак у своїх трьох ескізах подав різні аспекти жнивварської роботи та традицій. В одному ескізі бачимо жінку з малим хлопчиком, які ідуть із села в поле попри природний хрест, жінка несе у вузликів їжу, а хлопчик - глечик з водою - призначені для женців. Проходять вони попри женців, які вже встигли зжати зерно, пов'язати в снопи, скласти в копи, а інші снопи розложили на стерні кругом себе та сіли обідати. Традиція вимагала обідати між снопами першої жатви бо це запорука багатого урожаю в майбутньому. На іншому ескізі бачимо косаря, що клепає косу після кошення трави, а жінка загібає накошене. Хлопчак відпочивають, а молода мати годує немовля, сидючи в тіні під копою снопів. Наступний ескіз поділений на три частини, де в кожній відбувається якесь дійство. У першій частині хлопці палять стерно, і може, печуть бараболі у горячому попелі. Це була улюблена осіння забава молоді. У другій частині бачимо сільського учителя, що зібрав хлопців та поучає. У третій частині селянка згібає скошену траву та складає у високі стоги.

Три мініатюрні ескізи - а яке багатство інформації можна вичитати з них про жнивварські традиції українського народу.

життя вони зібрали значну збірку мистецьких творів. Балабани брали активну участь у культурному житті української громади і були щедрими добродіями численних громадських культурно-мистецьких заходів українців у Америці. У своєму заповіті вони подали докладний розподіл своєї колекції окремим музеям та культурним установам. Нашому Музею призначили збірку

жив. Згодом ці зарисовки послужили йому матеріалом для олійних картин. У своїх творах він присвятив особливу увагу баталістичній тематиці, а також зображував військові та воєнні моменти повними трагізму, страждань, героїства, посвятити.

Після війни і звільнення з полону, Кучмак продовжував мистецькі студії в Кракові, які закін-

великих олійних картин або театральних декорації.

Жнива для аграрного суспільства, яким був український народ, - переважна пора. Успішний збір багатого урожаю був необхідним - він забезпечував життя людині і тварині, зберігав розвиток господарства тощо. Участь у жнивварських роботах приймали всі члени родини - від підлітків до дорослих.

Любов Волинець

На світлинах: мініатюрні ескізи Івана Кучмака з колекції українського музею у Стемфорді, КТ